Anul al 54-lea 14 Pagini EXEMPLARUL { In România: 3 lei / In străinătate: 6 lei 14 Pagini Nr. 348 Sâmbătă 18 Decembrie 1937
P IIII
Taxa poştală plătită in numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120.288/932

ABONAMENTE IN ŢARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poştal şi valuta

# UNIVERSUL

ABONAMENTE LA „VESELIA" „UNIVERSUL COPIILOR" ŞI AL TINERETULUI" ZIARUL CĂLĂTORIILOR Câte 220 Lei pentru 12 luni in ţară

FONDATOR: LUIGI CAZZAVILLAN

CELE DIN URMA ŞTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE
REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: BUCUREŞTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACŢIE: 3.30.15

DIRECTOR: STELIAN POPESCU

BIBLIOTECA CENTRALA „ASOCIAŢIUNII" SIBIU

## O inadvertenţă

In funcţionarea justiţiei militare s'a ivit o inadvertenţă, care impune o soluţiune grabnică.

In sistemul vechiului cod de justiţie militară, consiliul de războiu pronunţa sentinţele cu unanimitate sau cu majoritate de voturi.

Hotărîrile în care se omitea să se precizeze dacă au fost date cu cinci, patru sau trei voturi, erau anulate de instanţa de casare.

Noul cod de justiţie militară a adoptat alt sistem: sentinţele trebue să fie pronunţate cu majoritate de voturi, chiar atunci când a fost unanimitate pentru achitare sau condamnare.

Nesocotirea acestei dispoziţiuni atrage nulitatea hotărîrii.

Nu interesează care dintre cele două concepţiuni este mai bună.

Interesează însă rezultatele acestei inovaţiuni, rezultate datorite nu neprevederii legiuitorului, ci unei cauze ulterioare.

Decretul-lege privitor la deblocarea ofiţerilor prevede îndepărtarea din armată a celor achitaţi cu majoritate de voturi de o instanţă judecătorească.

Or, sentinţele tribunalelor militare fiind pronunţate numai cu majoritate, urmează să fie îndepărtaţi din armată nu numai ofiţerii găsiţi vinovaţi şi condamnaţi, precum şi cei achitaţi cu majoritate din cauză că doi judecători i-au socotit vinovaţi, ci şi ofiţerii a căror nevinovăţie va fi complect şi absolut stabilită de justiţie.

Şi cum este ştiut că răutatea omenească, graba cercetărilor, indiciile aparente pot să dea şi dau loc la procese nesfârşite, noul sistem va creia desigur victime.

In faţa acestei perspective periculoase s'a căutat un corectiv.

El a fost găsit şi consistă în dispoziţia, ca pe viitor, de câte ori tribunalul militar va pronunţa o achitare cu majoritate deşi judecătorii vor fi convinşi în unanimitate de nevinovăţia acuzatului, ei vor încheia un proces-verbal, unde vor constata această deosebire între situaţia de drept şi cea de fapt, între realitate şi aparenţă, procesverbal alăturat la sentinţă şi trimis odată cu aceasta ministerului apărării naţionale, spre a se evita deblocarea ofiţerului aflat în aceste condiţiuni.

Corectivul este necompatibil cu seriozitatea indispensabilă justiţiei în concepţie şi în aplicaţie. O hotărîre judecătorească trebue să oglindească adevărul prin ea însăşi, fără suplimentul unui codicil.

Nu numai atât, dar el constitue o derogare dela principiul secretului deliberărilor judiciare, derogare socotită totdeauna ca o infracţiune la legea poziţiei ofiţerilor, trimiţându-se în faţa consiliului de reformă judecătorii indiscreţi asupra deliberărilor.

A repara un rău prin altul mai mare ,este o greşală, şi ea duce la rezultate mai rele decât cele a căror înlăturare se urmăreşte.

Ce trebue să se facă în această situaţiune, este o modificare posibilă. Şi anume, fie revenirea la vechiul sistem din codul justiţiei militare, prin o dispoziţiune votată de parlament, în sensul că sentinţele tribunalelor militare pot fi pronunţate cu unanimitate şi cu majoritate; fie abrogarea dispoziţiei din recentul decret-lege, care depăşind prevederile legiuitorului, a creiat această inadvertenţă, ce nu poate să continue fără să nu producă rezultate de felul celor expuse mai sus.

## Afacerea cagularzilor

### O arestare la Lyon

*Paris, 15 Dec.* — Inspectorul poliţienesc Grangier a făcut o perchiziţie la d. Morel, din Lyon, care a recunoscut că are arme, dar nu e decât un simplu colecţionar. S'au descoperit într'un loc care răspundea în sala de mâncare, 25 de puşti, model 1916, alte puşti de marcă germană, engleză şi americană, câteva revolvere, o mitralieră de război, tip german, baionete, cartuşe, o puşcă veche şi un pistol vechi

La siguranţă, d. Morel a declarat că a cumpărat aceste arme dela persoane necunoscute. Unele din ele le-a cumpărat la un târg din Paris.

Intrebat despre activitatea-i politică, a răspuns că, acum câţiva ani, a făcut parte dintr'un partid de dreapta, dar astăzi nu mai face politică.

A fost încarcerat şi pus la dispoziţia judelui instructor.

## MARI PAGUBE
### PRODUSE DE INUNDAŢII IN ITALIA

Roma, 15 (Rador). — Tibrul a atins nivelul de 14 metri, o cifră record.

La porţile Vaticanului, şoseaua a fost luată de apă. O casă învecinată cu postul de radio al Vaticnului s'a dărâmat. Locuitorii din această parte au început să-şi părăsească domiciliile, temându-se de dărâmarea lor.

Câmpia romană este inundată în mai multe locuri şi traficul este întrerupt pe mai multe şosele, precum şi pe podul Manlius, primul pod al Romei în susul apei.

Timpul rău bântue de altfel în toată Italia, mai ales în Piemont şi în Liguria. Soseaua şi calea ferată din Brenner au fost tăiate de ape în mai multe locuri.

# D. N. Titulescu răspunde

*Opinia publică a urmărit cu un deosebit interes discuţiunea deschisă asupra dizolvării „Gărzii de fier".*

*Primul articol al d-lui N. Titulescu, intitulat „Eu şi Garda de Fier", a provocat intervenţia d-lui Grigore Duca, fratele fostului prim-ministru, căreia i-au răspuns 15 dintre foştii colaboratori ai lui I. G. Duca, tăgăduind exactitatea afirmaţiilor d-lui N. Titulescu şi susţinând că regretatul I. G. Duca le-ar fi spus că d. Titulescu a cerut să se dizolve Garda de fier.*

*Au intervenit deasemenea precizările aduse de d. Al. P. Necşeşti publicate eri şi scrisoarea d-lui Dinu Brătianu — care n'a semnat alături de ceilalţi colaboratori ai lui I. G. Duca — scrisoare publicată în altă parte a numărului de faţă.*

*D. N. Titulescu, care imediat după intervenţia d-lui Grigore Duca, a promis că va răspunde după ce foştii colaboratori ai lui I. G. Duca îşi vor spune cuvântul, a trimis directorului nostru următoarea scrisoare:*

**Scumpe d-le director,**

**Am luat cunoştinţă din ziare de scrisoarea d-lui Grigore Duca, pe care personal n'am primit-o niciodată, precum şi de răspunsul foştilor colaboratori ai lui Ion Duca către fratele său, d. Grigore Duca.**

**Sunt gata, la timp, să public în facsimil, copii de pe anumite procese verbale purtând semnătura principalilor autori ai scrisorii către d. Grigore Duca, pentru a arăta opiniei publice ce valoare au aceste semnături.**

**Deocamdată, pentru a curma scurt orice polemică, voi adăoga următoarele declaraţii care vor fi ultimele, căci eu am o prea mare experienţă spre a face jocul politic al acelora cari, deţinând în chip ilegal puterea, pot să tragă în mine cu tunul, pe când eu nu pot să întrebuinţez faţă de ei decât bastonul.**

### „Sfruntată minciună colectivă"

**In ce priveşte scrisoarea celor 15 colaboratori ai lui Ion Duca, declar că mă găsesc în faţa unei sfruntate minciuni colective întovărăşită de acte de devotament faţă de partidul liberal care primează totul, cum ar fi cazul d-lui Dr. Angelescu şi al d-lui Lapedatu, preşedintele Academiei, etc.**

**Scrisoarea de răspuns a foştilor colaboratori ai lui Ion Duca începe prin afirmaţia că nu se poate polemiza astăzi „cu un fost coleg care a uitat regulile şi uzanţele elementare ce stau la baza oricărei colaborări ministeriale şi care, sub stăpânirea unui exagerat instinct de conservare personală, sacrifică îndatoriri despre care nici un om care a practicat autoritatea ministerială nu poate trece".**

**Nu pot admite ca acei care m'au demis din guvern precum se ştie, să-şi aroge dreptul de a vorbi de uzanţele guvernamentale.**

**Cât despre practica autorităţii ministeriale, eu am exercitat-o efectiv timp de aproape 20 ani, pe când d. Tătărăscu, beneficiar al unei nenoroociri, şi-a creat de patru ani iluzia că o exercită.**

**Colaboratorii marelui Ion Duca vorbesc de instinctul de conservare personală până la gradul de a sacrifica onoarea şi îndatoririle de om.**

**Poate fi vorba de mine? NU.**

**Acei care îşi sacrifică onoarea şi uzanţele colaborării ministeriale sunt înşişi membrii guvernului Tătărăscu, cari, candidând pe toată ţara şi cari, neavând curajul de a declara pe faţă că sunt autorii dizolvării Gărzii de Fier, asvârl toată răspunderea pe mine, tocmai în scopul de capta bunăvoinţa adversarilor lor.**

**Este rizibil, pentru oricine a trăit momentele din 1933, ca mine, să vadă cum guvernul d-lui Tătărăscu face în 1937 un mea culpa faţă de Garda de Fier.**

**Eu am declarat categoric în articolul meu din „Universul", publicat în 12 Decembrie 1937, de două ori, lucruri pe care văd că cei 15 colaboratori ai lui Ion Duca nici nu le relevează.**

### Solidar, da, — autor nu!

**In adevăr, am spus în acel articol că „nu înţeleg să critic politica partidului liberal; nu înţeleg nici să mă desolidarizez de actele mele din diferitele ministere liberale", şi că eu „consider faptul că Garda de Fier m'a declarat obiect de agresiune ca o onoare şi nu voi încerca cu nimic să-i schimb atitudinea".**

**Solidar cu Ion Duca, DA; autor-inspirator al măsurilor luate de el şi de partidul liberal, NU.**

**Este curios că nici unul din cei 15 semnatari ai acestei scrisori nu pun în gura mea un cuvânt despre dizolvarea Gărzii de Fier, ci fac să vorbească numai un mort.**

**Dar dacă morţii nu mai vorbesc, cele ce au vorbit se găsesc deseori consemnate la alţii şi pot servi la restabilirea adevărului.**

**In „La Revue des Deux Mondes" din 1934, tomul I. sub semnătura lui René Pinon, şi sub titlul „Asasinatul lui Duca" se pot citi următoarele:**

*„Cu prilejul ultimei sale vizite la Paris, în luna Iunie, (adică cu 6 luni înainte de dizolvarea Gărzii de Fier N. T.) d. Jean Duca, cu a cărui prietenie eram de multă vreme onorat, mi-a expus programul pe care voia să-l aplice, în cazul probabil şi prevăzut al însărcinării înainte de finele anului, de a constitui un minister".*

*„El era un amic fidel al Franţei, un partizan fervent al politicii Micii Inţelegeri şi îşi propunea să-i desvolte activitatea economică.* El era îngrijorat de acţiunea Gărzii de Fier *care pretindea să aclimatizeze în România fascismul italian, şi, mai ales, naţional-socialismul german.*

„Ţara mea, spunea în substanţă Ion Duca, nu are nevoie, pentru a eşi din dificultăţile politice prin care trece din cauza crizei economice, să importe din străinătate aceste remedii violente; pericolul comunist nu este alarmant. *Ţăranii noştri, cinstiţi şi muncitori, legaţi de bucata lor de pământ, văd prea de aproape mizeria fraţilor lor din Ucraina, pentru a se lăsa seduşi de doctrina bolşevică.*

Ar fi de ajuns României să regăsească mâna forte a lui Ion Brătianu, să aibă un şef capabil, de a asigura ordinea internă *şi de a duce în exterior o politică de pace şi de înţelegere economică".*

**Mai departe, se spune în articolul lui René Pinon:**

*„Unul din primele sale acte, când a venit la putere, a fost dizolvarea Gărzii de Fier precum şi interzicerea afiliaţiilor ei de a prezenta candidaţi la alegeri.*

*„Aceste măsuri,* cari în executarea lor au fost poate prea brutale, *au exasperat pe membrii acestei asociaţii şi au împins pe câţiva dintre ei, la asasinat".*

### Aplicarea măsurilor de disolvare

**Tiu să adaog că dacă partidul liberal mă poate considera solidar cu actul juridic al dizolvării Gărzilor de Fier, eu nu am nici o răspundere pentru punerea în practică a măsurilor luate împotriva membrilor lor.**

**Se recunoaşte deci că sechestrarea a mii de oameni în noaptea dela 9—10 Decembrie 1933, regimul aplicat în închisori, regimul aplicat acelor încarceraţi în cazematele închisorii dela Jilava au revoltat Garda de Fier mai mult decât actul juridic al dizolvării.**

**Or, nu numai că nu am răspunderea aplicării acestor măsuri, căci nu eu eram ministru de interne, dar în tot acest interval eu am fost lipsă din România.**

**STRAINATATEA N'A CERUT DIZOLVAREA**

**In ce mă priveşte pe mine, pot să afirm că NICIODATA NU MI-AU VENIT DE PESTE GRANIŢA SUGESTIUNI PENTRU DIZOLVAREA GARZII DE FIER ŞI CA NU AM CERUT NICIODATA**

(Continuare in pag. 3-a

## Ciocnire de trenuri
### în Polonia

Varşovia, 15 (Rador). — In apropiere de gara Lasgarzew, un tren de marfă s'a ciocnit cu un tren de persoane.

In cursul ciocnirii, a fost omorît un lucrător al căilor ferate, iar alţi opt au fost răniţi. Cauza ciocnirii este ceaţa.

—oxo●oxo—

## EXPLOZIE PE BORDUL UNUI TRANSATLANTIC POLON

Varşovia, 15 (Rador). — Pe bordul transatlanticului polonez „Pulaski", ancorat în portul Gdynia, s'a produs azi o explozie la un cazan cu apă fierbinte.

Opt persoane din echipagiu au suferit arsuri. Patru din victime sunt în stare gravă.

## ARIA „CREDITULUI RENASCUT"

—oxo—

Multe vor fi rezervele şi rectificările pe care le sugerează formularea celor 20 de auto-răspunsuri, la cele tot atâtea auto-întrebări, din cuvântarea de propagandă electorală, scandată Duminica trecută, la radio, de d. prim ministru Tătărăscu, drept apologie a operii săvârşite de guvernul liberal în etapele primei perioade de guvernare.

Dacă fiecare din cele 20 de puncte afirmative ar fi trecute prin filtrul verificărilor statistice sau pe teren, ori ar fi puse faţă în faţă cu rezultate şi realităţi prezente pe alte planuri şi care de fapt anihilează sau micşorează importanţa datelor optimiste înfăţişate de d. prim ministru, vom avea astfel oglinda fidelă a situaţiei, cu retuşarea exagerărilor — dealtfel omeneşti şi explicabile la cei puşi să-şi judece propria zămislire.

Să ne oprim, pentru un moment, la prima întrebare-răspuns, formulat astfel de d. prim ministru Tătărăscu în faţa microfonului:

*„Da sau nu — am înfăptuit marea reformă a conversiunii datoriilor, faţă de care trei legi anterioare se arătaseră neputincioase şi am desrobit astfel pentru a doua oară ţărănimea noastră, renăscând în acelaş timp creditul şi readucând pacea şi liniştea într'o ţară tulburată"?*

**Confruntând declaraţia prezidenţială cu realitatea, ce constatăm, pe teren? Un lucru foarte simplu: ţărănimea a fost desrobită de pasivul ei la băncile populare, dar în scurt timp fu robită cămătarului satului sau cămătarului dela oraş, cari au răsărit ca păsările de noapte pe ruinele cooperaţiei.**

**A renăscut creditul şi s'a restabilit pacea peste ţara tulburată?**

**Aruncaţi-vă privirea peste datele serviciului statistic din ministerul de justiţie, ca să vă încredinţaţi de creşterea poliţelor protestate şi de sporul insolvenţilor pe piaţă.**

**Dar ceeace e mai grav, din marea massă a debitorilor beneficiari ai conversiunei, numărul celor cari mai plătesc la soroacele din 15 Mai şi 15 Noembrie cei câţiva lei, la cât li s'au redus ratele semestriale se micşorează simţitor, ceeace reiese clar din ultimele bilanţuri ale băncii Naţionale.**

**A renăscut creditul? Dar criza de credit pe piaţă este notorie, iar chiria banului creşte atât de rapid, încât tinde să atingă proporţiile la care ajunsese înainte de criza generală din 1929.**

**A renăscut creditul? Poate; dar numai pentru străini şi minoritari, — aproape singurii stăpâni şi beneficiari ai activităţii noastre economice — şi poate numai înăuntrul băncilor şi întreprinderilor lor.**

**In afară de cele câteva bănci mari bucureştene, toate băncile româneşti din restul ţării sunt astăzi la pământ. Interesaţi-vă la consiliul superior bancar de pe lângă Banca Naţională, ca să vedeţi situaţia jalnică a băncilor româneşti din noile provincii. La ultima şedinţă a acestui consiliu, a venit în discuţie cazul extraordinar al uneia din băncile româneşti din Ardeal, care n'a putut îndeplini formele cerute de noua lege bancară din lipsă de fonduri. S'a constatat cu acest prilej că în mai bine de trei ani de zile acea bancă n'a putut încasa din ratele de conversiune decât 700 (şapte sute) lei şi că numai cheltuelile făcute cu încasarea acestei sume de nimic au costat-o îndoit decât încasase. (In altă parte a ziarului reproducem de altfel un răspuns al băncilor româneşti din Ardeal, grupate în asoc. „Solidaritatea", din care se poate vedea situaţia lor mizeră şi tratamentul de care s'au bucurat din partea guvernului).**

**Să ne mai mirăm atunci că cele dintâi şi aproape singurele dintre băncile noilor ţinuturi, care au putut satisface condiţiunile noii legi bancare au fost băncile minoritare, care lucrează în plin şi sunt în continuă prosperitate; care au primit la timp şi primesc încă subsidii dela guvernele statelor tutelare; care au izbutit să atragă spre ele chiar şi economiile ţăranilor români, în timp ce băncile româneşti din noile provincii sunt lăsate în completă părăsire, iar la ghişeele lor cântă cucuveaua?**

**Dacă aceasta înseamnă repăşterea creditului român şi întinderea liniştei în ţară, atunci tot pe urechea asta să ne culcăm, că o să ne meargă bine.**

**Cu asemenea auto-cloroformizări a fost lăsat neamul ăsta al nostru pradă mizeriei şi invaziei tuturor liftelor străine. De aici ni se trage tot răul care ne-a cuprins şi de care tot nu ne dăm încă serios seama.**

**Dar aceasta nu înseamnă că ceasul desmeticirii nu va veni. El e mai aproape ca oricând.**

## CERCETĂRILE IN CELEBRA CRIMĂ DIN FRANŢA

In faţa unei mari mulţimi, cadavrul dansatoarei Jean de Koven, pus în sicriu, este scos de sub terasa vilei unde fusese ascuns de ucigaşul Wiedemann

## Sosirea M. S. Regina Marioara a Jugoslaviei in Capitală

A. S. R. Principesa Elisabeta şi Arhiducesa Ileana, în aşteptarea trenului cu M. S. Regina Marioara în gara Cotroceni

## Suveranitatea Franţei
### asupra imperiului ei colonial nu poate fi pusă in discuţie

#### Expunerea ministrului coloniilor in faţa Camerei franceze

Paris, 15 (Rador). — Camera a început azi discuţia la bugetul ministerului coloniilor.

D. Marius Moutet, ministrul coloniilor, a ţinut o cuvântare, subliniind importanţa primordială a imperiului colonial francez, atât din cauza caracterului său uman cât şi din punct de vedere al puterii şi prestigiului Franţei.

D. Moutet a declarat că în prezenţa evenimentelor din Extremul Orient a luat măsuri de apărare a coloniilor şi a stabilit un plan de acţiune ce urmează a fi realizat în curs de trei ani. Ministrul coloniilor a adăogat că au fost luate măsuri pentru ca în anumite regiuni interesele Franţei să fie apărate şi pentru ca să se înzestreze acele regiuni cu mijloacele de înarmare cele mai perfecţionate.

„Există o chestiune, a precizat d. Moutet, care nu poate fi lăsată a fi pusă în discuţie, şi anume suveranitatea Franţei asupra imperiului său colonial.

„Frontul Popular nu m'a pus în acest loc de ministru al coloniilor pentru a lăsa să se aducă vreo atingere suveranităţii franceze asupra teritoriilor ei de dincolo de mări. S'a ridicat chestiunea revendicărilor coloniale germane. Aceasta este o problemă de politică generală pe care n'o pot trata în absenţa ministrului afacerilor străine. Singurul lucru pe care îl pot spune este că Franţa rămâne stăpână de a vorbi despre această chestiune în momentul pe care-l va crede ea potrivit. Ea nu va admite să i se pună chestiuni

Ea va examina singură, atunci când va socoti folositor acest lucru, problemele puse".

Sfârşitul cuvântării d-lui Moutet a fost salutat cu vii aplauze. Discuţia generală a bugetului a fost apoi închisă.

## Alte măsuri contra evreilor in Germania

Berlin, 15 (Radio-Central).— *Conform unei ordonanţe a generalului Goering, acţiunea de desevreizare a Germaniei va trebui să fie complet terminată până în luna Martie 1938.*

*In acest scop s'a hotărît o serie de măsuri, între care următoarele:*

*Companiile cinematografice au fost somate să concedieze pe toţi conducătorii de sucursale evrei, înlocuindu-i cu arieni.*

*Toate fostele firme evreeşti, cari au fost „arienizate" vor trebui să-şi schimbe numele, spre a se pierde orice amintire despre origina lor evreiască. Cu unele din aceste firme s'a şi procedat, dealtminteri, în consecinţă, cum e cazul editurii „Ullstein", care se numeşte acum „Deutschland".*

*Marile magazine „Wertheim" îşi vor schimba deasemeni numele.*

*Altă dispoziţie împotriva evreilor este acum că toţi funcţionarii armatei şi toate categoriile de funcţionari publici cari locuesc în case aparţinând evreilor, vor trebui să se mute, iar statul le va plăti cheltuelile de deplasare. In fine, altă măsură pentru excluderea evreilor este acum că se interzice evreilor accesul în toate instituţiile publice, unde nu se vor putea prezenta decât cu invitaţie specială din partea autorităţilor. Măsura aceasta a şi început să fie pusă în practică de unele autorităţi din Berlin.*

ŞI IN COSTA RICA

St. José, 15 (Radio-Central).— *Curtea supremă de justiţie a republicei Costa Rica a dat o hotărîre prin care refuză înregistrarea cumpărării unui teren agricol de către un emigrant evreu, sub cuvânt că colonizarea evreilor în Costa Rico e periculoasă siguranţei statului.*